Ч. 45 Субота 27 лютого (11 марта) 1899 Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмініcтрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостнах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Чеські посли о партийних роздорах. — Новий проєкт правительства в справі язикового розмеженя. — Хіньскі клопоти і европейска захланність. — Справа конфлікту российского посла з сербским правительством.)

До Fremdenblatt-у доносять з Праги, що на вчера був скликаний екзекутивний комітет Молодо-Чехів в тій цїли, щоби нарадити ся у важних справах. — В Жкові промавляли онгди проводирі молодо-ческого клюбу, др. Енґель і пос. Галлер. Др. Енґель заявив між иншими, що недавно зроблена проба, щоби наклонити мужів довіря ческих партий до необовязуючих спільних нарад, позістала без успіху. Дальше сказав бесідник, що молодоческі посли рішили ся зложити свої мандати на случай, наколи би теперішне напружене межи народними партиями ческими прибрало більші розміри.

Prag. Tagblatt оголосив розмову з якоюсь видною політичною личностию, котра сказала, що правительство без взгляду на то, чи Німці уложать спільну проґраму чи ні — думає зі своєї сторони поставити основи до усуненя спору язикового в Чехії. Правительство хоче іменно під взглядом язиковим утворити чисто німецкий округ адміністрацийний, котрому має бути противставлений такий самий округ ческий з рівними урядженями язиковими. Позістаючий межи тими двома округами третий округ мішаний, має бути при помочи відповідної зміни повітів обмежений на можливо найменший простір, причім услівєм понятя „округ мішаний" було би бодай 25% населеня, говорячого другим язиком. Лиш в поодиноких виімкових случаях має ще бути вилучена якась посередна полоса.

Хіньске правительство знаходить ся у великім клопоті, а хіньскій державі зачинає грозити щораз більша небезпечність. Хоче ся вже вірити, що прийшла пора подїлу хіньскої держави. Найпізнїйше приступила до того подїлу Італія і їй на разї якось не повело ся. Хіньске правительство не лиш відмовило просьбі італїяньского посла що до віднайму заливу Санмун, але ще й відослало єму назад єго письмо, що в кругах дипльоматичних не водить ся. Загально говорять, що то Росия спонукала до того хіньске правительство, так як знов Анґлія, щоби попсувати інтерес Росиї, намовила Італію, щоби та старала ся о той порт. Анґлія має як-раз тепер свій рахунок з Росиєю. Розходить ся іменно о будову зелїзницї Ню чванґ, котра має бути будована за анґлійскі гроші і під контролею Анґлії, против чого Росия запротестувала, бо каже, що та зелїзниця належить до круга впливу российского. Анґлійцї однакож наперли на хіньске правительство і узискали то, що хіньске правительство постановило стояти при жаданю Анґлії і виступило против Росиї. Внаслїдок того Росия заняла дуже грізне становище і навіть стала відгрожувати ся, що забере Корею. То може навіть дуже легко стати ся, питанє лиш, чи не схотїли би які держави спротивити ся тому поступованю Росиї. Здає ся, що так; Анґлія перша спротивилась би тому, але очевидно лиш тогди, коли би не була сама. Отже як в добре поінформованих кругах політичних говорять, по стороні Анґлії стоїть Японія, а крім того Анґлія намовила ще Італію, щоби і та постарала ся заняти позицию в Хінї. Виплывом того було звістне жадане Італії, котрому знов Росия перешкодила. — В сїй самій справі доносить бюро Райтера: В дипльоматичних кругах суть того переконаня, що Росия підпирає Хіну супротив Італії а француский посол їй в тім помагає. Становище Японїї єсть строго неутральне. З Парижа знов доносять, що неправдою єсть, мов би то француский посол в Пекінї виступив против жадань Італії.

В справі конфлікту российского посла з сербским правительством доносять з Бїлграду, що Шадовский скоро лиш перший раз приїхав до Бїлграду, заняв неприхильне становище супротив сербского правительства. Він був у міністра справ внутрішних Джорджевича і спитав єго, чи то правда, що Сербія заключила з Австро-Угорщиною войскову умову, против чого він би мусів виступити. Коли міністер відповів єму, що так не єсть, сказав на то Шадовский, що єму то не подобає ся, що прихильний Австриї король Милян перебуває в Сербії. Джорджевич відповів тогди Шадовскому, що Сербія єсть независимою державою і ніхто, хоч би і Росия не має права мішати ся до її внутрішних справ. Від того часу були відносини межи Шадовским а міністром Джорджевичем як найгірші.

10)

ІНДИЯ, ЄЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Цфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Вербин)

V.

Аґра, єї займавости і єї история. — Сікандра і диямант Коґінур. — Тадж Магал або „вінець палат". — Історія Арджманди Бану. — Образ чудової краси. — Найкрасший індийский город. — На плятформі Таджу. — У внутрі гробниці. — Нагробник Арджманди. — Чудо Таджу.

(Дальше).

Коли подивити ся із кріпости Акбарабад в Аґрі, в ту сторону як ріка Джамна, видко не лиш саму ріку, але й найкрасший мабуть в цілім сьвіті а певно найдорожший будинок, званий Тадж Магал. — Що значить та назва і що то за будинок, що заслужив на таку назву?

Перске слово: „тадж" значить: „вінець", а „магал" значить: „палата", отже ціла назва значить нїби: „вінець палат". Але се дїло штуки то не палата в звичайнім значіню сего слова, лиш гробниця, мавзолей, який виставив великий Моґул Джаган над тїлом своєї жінки Арджманд Бану, котру дуже любив.

Арджманд Бану була донькою великого везира, першого міністра у Джаганового батька Джагангіра, з котрою він оженив ся, коли був ще князем в 1615 р. Арджманд Бану була дуже красна і мила, любила щиро свого мужа і їх подруже було незвичайно щасливе. Она привела єму семеро дїтий на сьвіт, а коли він в 1628 р. вступив на престол, їздила она за ним підчас єго воєнних походів в Деканї [1]), хоч під серцем носила осьме. При тій дитинї она і померла на превеликий жаль і горе Джагана. Він велїв забальзамувати тїло улюбленої своєї подруги і вислав єго до своєї столицї Аґри, та постановив ще того самого року виставити їй такий памятник, якого ще доси немала нїяка жінка. Вісїмнайцять довгих лїт, від 1630 до 1648 р. — отже як-раз в тій порі, коли в Европі вела ся трийцятьлїтна війна — працювало коло того памятника яких 20.000 робітників а загальні кошти будови мали виносити 30 міліонів рупій або около 36 міліонів зр. Плян до сеї будови мали зробити італїяньскі будівничі, але мимо того гробниця єсть зроблена зовсім в дусї арабскої штуки будівничої, та представляє найкрасший єї памятник.

Коли я перший раз їхав тїнистим гостинцем до берега ріки Джамни — каже др. Веґенер в описї своєї подорожи по Индиї — над котрим стоїть Тадж, віддалений від міста на яких два кільометри, було менї, признаю ся отверто, якось нїяково на души, бо я побоював ся, щоби по так многих величанях, які менї приходило ся чути, не розчарувати ся — бодай на самім початку, як то лучило ся менї в Альгамбрі в Ґранадї [2]), доки аж не розкрив ся передо мною глубокий чар тої будівлї.

Мій віз станув перед широкою камінною рампою [3]) під величезною в'їздовою брамою, і я зліз з него. Тота брама, то ще не вхід до самого Таджа, лиш насамперед до городів, в котрих він стоїть. Правду каже Баярд Телер [4]),

[1]) Деканом або лїпше Даканом називає ся полуднева часть индийского півострова або т. зв. передної Индиї почавши від ріки Нарбада, що впадає на заходї до заливу Камбай, части т. зв. арабского моря і ріки Маганаді, впадаючої на всходї до бенґальского заливу. Слово „дакан" значить „полуднє".

[2]) Місто Ґранада в Ишпанії. На полудневовсхіднім кінци сего міста єсть славна кріпость збудована Арабами, званими в Ишпанії Маврами, а в ній многі прекрасні памятники арабскої штуки будівництва. Там єсть н. пр. маврийска палата збудована ще в роках 1213 до 1338. Назва „Альгамбра" пішла від арабскої назви „келяш-аль-гамрах" що значить „червона кріпость".

[3]) Рампою називає ся похилена площа перед якимсь будинком, призначена до того, щоби вози по ній під'їзджали вигідно під будинок. Така рампа робить ся перед великими будинками, котрих головний вхід буває трохи підвисшений, в той спосіб, що підсипає ся землю. В театрі називає ся рампою сам передний край сцени, де уставляють ся лямпи для ос'вітленя.

[4]) Баярд Телер (Bayard Taylor) славний американьский писатель і поет, котрий в 1851 р. їздив по Индиї.

Новинки.

Львів дня 10-го марта 1899.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував старосту Евг. Чеҗовского радником Намістництва у Львові. — П. Мінїстер судівництва іменував нотарияльного кандидата в Гумалові Ів. Рудницкого нотарем в Луцї, а нотарияльного кандидата Андрія Даниловича нотарем в Борини.

— **Екстернїстки,** котрі наміряють складати іспит зрілости в учительскій семинариї женьскій у Львові з кінцем біжучого шкільного року, повідомляє дирекция тої-ж семинариї, що подання належито удокументовані треба вносити до дирекциї заведеня (ул. Скарбківска ч. 39) найдальше по день 1-го цьвітня.

— **Стацию телеґрафу** утворено з днем 15-го марта в Туринцї, повіт жовківский, при тамошнім почтовім урядї з обмеженою службою дневною.

— **В справі заснованя аґентур товариства взаїмної помочи дяків** розпорядила гр. к. Митрополича Консистория під днем 18. н. ст. лютого 1899, ч. 1737. що слїдує: „З покликом на тутешне розпорядженє з дня 13. серпня м. р. ч. 7032. поручає ся поновно Всч. Настоятелям деканальним, щоби справу для успішного розвитку товариства взїмної помочи дяків, так многоважну, як завязанє аґентур товариства у всїх деканатах, на найблизшім соборчику деканальнім піднесли і при участи духовеньства деканального всякої можливої старанности доложили, щоби згадані аґентури по всїх деканатах чим скорше були завязані. О результатї належить донести Митрополитальній Консисториї“.

— **З Бобреччини пишуть нам:** Низше підписані мають честь запросити 22 півців церковних деканата бобрецкого, так членів товариства дяківского, як і тих, котрі би хотїли і повинні до того товариства вписати ся, не виключаючи півців церковних і з иншцх сусїдних деканатів — коли в їх деканатах аґентури деканальні товариства дяківского ще не засновані — на день 30. марта 1899 р. на 11-ту годину рано до Бібрки, де відбудуть ся збори деканальні аґентури бобрецкої з слїдуючим порядком дневним: 1) О 11-ій годинї відкритє зборів в дяківцї; 2) відчитанє протоколу з попереднього засїданя; 3) Обрахунок каси; 4) внесеня членів; 5) впис нових членів і уплата членьских вкладок. Маємо повну надію, що П. Т. півцї церковні зрозуміють свою справу і як найчисленнїйше возьмуть участь в зборах. — Висца, 9. марта 1899. — *Павло Козюк*, віцедекан. *Николай Готра*, півець церковний, аґент.

— **Руско-українська молодїж ґімназияльна в Тернополи** устроює в память 38. роковин смерти Тараса Шевченка вечерницї дня 13. н. ст. марта в сали „Сокола“ з слїдуючою проґрамою: 1) Вступне слово проф. І. К. 2) Д. Бортняньского „Псалом“ концерт XIII., хор мужеский. 3) А. Яровьского „Бурлаки“ фортепян сольо, т. В. Б. 4) А. С. Пашінґера: „Alla stella confidente“ на дві цитри, тт. В. Б. и О. П. 5) Відчит т. Г. М. 6) Ф. Колесса „На щедрий вечер“, хор муж. 7) Т. Шевченка „На вічну память Котляревскому“ декл. т. А. Г. 8) Ів. Біликовского „Potpourri з народних пісень“ орхестра. 9) Т. Шевченка „Посланіє“ декл. т. О. С. 10) М. Лисенка „На прю“, хор. муж. — Початок точно о годинї $7^1/_2$. Вступ за оказанем запрошеня.

— **Заходом ґімназияльної молодїжи в Коломиї** відбудуть ся дня 11-го марта с. р. в 38. роковини смерти Тараса Шевченка вечерницї з отсею проґрамою: 1) „Шевченко защитником волї“, промова т. Я. В. 2) а) Колесси „Козаки“, хор мужеский, б) Матюка „Весна“, хор мішаний. 3) Вахнянина „Помарнїла наша доля“, сольо баритон, т. Ю. О. 4) Роздольского „Сонце заходить“, хор мужеский. 5) Шевченка „Думи мої“, деклямация т. С. П. 6) Лисенка „Тріо“ з хором мішаним. 7) а) Венявского: „Леґенда“ і б) Chopin: „Nocturno“, сольо скрипкове в супроводї фортепяна тт. Е. П. і Р. П. 8) Нижанковского „Гуляли“, хор можеский. 9) Федьковича „Празник у Таковї“, деклямация т. І. П. 10) Колесси „Вулиця“, хор мішаний. 11) а) Нїщиньского „Вечирницї“ і б) Л. Ткачука „Коломийка“, орхестра. — Початок точно о 5 годинї.

— **На засїданю археольоґічного товариства в Київі** проф. Петров читав недавно свій реферат о нумізматичній вартости скарбу, знайденого недавно в київскій Лаврі. Найцїннїйшою нахідкою в тім скарбі є золотий медаль князя Константина Острожского, ваги около пяти дукатів. По одній сторонї медаля знаходить ся стать князя з довгою бородою, в соболевім футрі, а довкруги стати латиньска напись: „Константин князь Острожский, воєвода київский, маршалок землї волиньскої, староста володимирский“; по другій сторонї медаля герб князя Острожского (погоня, меч і т. д.) Товариство археольоґічне наміряє видати кілька відбиток того медаля і деяких инших важнїйших медалїв, знайдених в згаданім скарбі, між тими один медаль Стефана Баторія а два Жигмонта III.

— **Застрілив ся** у Львові нинї в ночи директор кредитового банку др. Станислав Кшижановский. Причина самоубийства незвістна.

— **Пяна смерть.** Під таким заголовком подали ми в ч. 40 „Нар. Часописи“ вістку за иншими ґазетами, що Андрух Проць з Мостів великих, в жовківскім повітї, вертав пяний до дому і на дорозї замерз. Отже нинї одержали ми письмо від міщан з Мостів великих чч. Андрія Балька, Теодора Крука і Небощука, в котрім они пишуть, що в Мостах — славити Бога — нема пяниць і нїякого Андруха Процьа там не було.

— **За скритоубийство** власного стрийка засудив оногди стрийский суд Александра Берналя на 18 лїт вязницї. Берналь убив свого стрийка в Болехові сокирою, обрабував его, відтак замкнув двері а сам утїк до Відня, де его зловлено.

— **Зьвірский отець.** Селянин Стах Проць з Раденич під Мостисками повернувши пяний з коршми до дому, розпочав сварню з материю і з жінкою, а відтак вирвав з рук жінки десятимісячну свою дитину і вхопивши єї за ноги, розбив їй голову до землї. Злочинця арештовано.

— **Засуд смерти** видав в середу золочівский суд на Рузю Панкевичеву і Лебединьского з села Вороняк. Рузю видали родичі за молодого Панкевича, але она кілька тижднів по вінчаню утїкла від мужа до дому родичів і навязала зносини з сусїдом Лебединьским, мулярем. Аби позбути ся Панкевича, запросила его раз жінка до себе, а коли він вертав до дому, застрілив его Лебединьский, облив трупа нафтою і підпалив. По тім убийстві Панкевичева і Лебединьский могли вже свобідно любити ся. Прокуратория обжалувала їх обоє о скритоубийство, а коли судиї присяжні потвердили вину, засудив їх трибунал на кару смерти. Отець Панкевичевої, маючий чоловік, почувши о засудї смерти на дочку, помер.

— **Любовна траґедия.** Син похоронного підприємця в Чернівцях Віктор Журовский пострілив оногди рано в склепі свого вітця касиерку Марию Косиньску, а відтак двома вистрілами позбавив себе житя. Косиньску відвезено до шпиталя, а лїкарі кажуть, що єї житю не грозить небезпечність, хоч рана тяжка, бо куля перестрілила ребро в лївім боцї і рамя лївої руки. Полїцийне слїдство виказало, що Косиньска есть родом з Скалата і має 28 лїт. Заки вступила до служби у вітця Журовского, була касиеркою в однім шинку при

коли в своїм описї Тадж Магала так висказує ся: „Хоч і як велика була би нетерпеливість того, хто приходить оглядати сей будинок, а таки він мусить тут задержати ся і постояти, та придивити ся красним пропорциям сего дїла штуки будівничої і богатому та многоважному стилеви его форм“. І дійстно, пишними, на орієнтальний спосіб вигнутими каблуками, пінимало ся величезне підсїнє брами в гору, склеплене з червоного піскового каменя, обрамованого широкими плитами білого мармору, а в тім марморі були знов повкладані, мов би сьміло по нїм порозкидані красні арабескові цьвіти з барвного каміня. Все було благородне, богате і правдиве, вираз гордої, торжественної пишноти, котра звіщає щось дійстно королївского. Поволи, не зводячи очий з красно склепленої камінної банї над моєю головою, поступав я дальше, але нехотячи глянуло моє око крізь напів темнє підсїнє брами до города і мене — кажу то без пересади — взяв якийсь страх. Передомною виднів ся образ чудової краси: В темних рамах маврийского каблука, що виходить з брами до города показав ся буйний город горячих сторін; поміж тяжкими масами темно зеленого листя, поміжи яркими ріжно барвними корчами і грядками цьвітів тягне ся вузкий, довгий, виложений камінем ставочок з корчиками папірусів і водограями, а на его кінци, відбиваючись в гладонькім зеркалї води підниимає ся величава сьвятиня з найчистїйшого, білого як сніг мармору, котрої красу ще чуднїйше підносять окружаючі єї цьвіти та темно зелене листє. Єї три в скінченій красї склеплені банї сьвітили ся на темно синім без найменшої хмарки індийскім небі як той сніг, що сьвіжо упаде, а чотири білі марморові мінарети визирали по боках понад вершки дерев в городї. Хоч я на вид Таджа був зовсім приготовлений, хоч давно знав єго черти з фотоґрафій і мальованих образів, то таки дійстність була для мене щось зовсім нового, щось чудового; она спливала на серце мов тепла филя поезиї. Лиш раз в житю зазнав я щось подібного: в Люврі [5]) в Парижи, де я шукав Венери з Мільо [6]) і нараз з таким самим солодким переляком станув перед єї з божественною повабностию усьміхненим лицем.

Магометаньскі вельможі з тих часів мали той не без глубшої гадки звичай, що ставили собі за житя гробницї, але не надавали їм понурих, сумних форм, лиш вид веселої домівки в городї, де веселили ся з своїми приятелями. Аж коли померли і тїло їх зложено в головнім місци того будинку, там, де они за житя найбільше веселили ся, ставала ся та домівка місцем спокою і побожної молитви. Отже й Тадж придуманий так, як би то була повна краси палата в городї.

Город, що належить до Таджа, творить великий квадрат, котрого боки суть па 880 стіп довгі; він обведений з трох боків високими в горі зубчастими мурами з червоного піскового каменя, а отвертий лиш з четвертого боку, там, де стоїть Тадж. Тут заслонює его широка ріка Джамна. Довгі підсїня на стовпах, прекрасні кіоски з продувними павільонами, тїнисті ґалериї і веранди надають житє тїй огорожі. Сама середина дуже старанно наводнена, творить найкрасший індийский город, який менї доси лучало ся видїти, повен величезних дерев манґо, високих пальм або маленьких крілатих пальмочок з їх хорошими пірнастими цьвітами; густі затїнки утворені повійковатими ростинами, по котрих звисають золотаво червоні цьвіти, густі корчі і всїлякого рода дерева, що нахиляють своє галузе аж до камінних плит на стежках, ледви допускають до землї золоте проміне сонця. На самій серединї города єсть зроблена марморова плятформа, на котрій стоять лавочки і стільцї. Звідси єсть прекрасний вид на всї сторони города. Крім того суть в тїй білій марморовій площи вирізані красні ставочки, в котрих плавають золоті рибки, а в котрих водї у ніг того, що в ню споглядає, відбиває ся як в зеркалї біла марморова сьвятиня разом з синим небом в єї глубинї.

Отже тут стоїть та сьвятиня подвійно близько до нас, величавійша і могутнїйша в своїх формах, як то ми собі зразу гадали і зачинаємо відчувати, що то не лиш дуже любе, але й величаве дїло штуки.

Тадж підниимає ся не безпосередно від землї города, лиш з величезної низької плятформи камінної, що заповняє цїлу послїдну часть замкненого квадрату. На єї красно плитами виложеній площи стоять побіч Таджа ще два побічні будинки з червоного пісківця в видї мошей, будинки, котрі денебудь инде викликували би подив, так благородними і величавими

---

[5]) Лювр (Louvre) старий і новий, добудований за францускего короля Людвика XIV., есть го величезний будинок в Парижи, що містив в собі давнїйше і королївску палату, мінїстерства, музеї, бібліотеку, городи, площу, де відбували ся наради, кіньскі стайнї і т. д. Нинї есть там лиш величезний музей, в котрім містять ся вельми цїнні дїла штуки з цїлого сьвіта.

[6]) Венера з Мільо есть то марморова статуа незрівнаної краси, походяча з грецкого острова Мельос (Мільо), а представляюча грецку богиню любови, краси і повабности, звану у Греків Афродитою, у Римлян Венерою (Венус). Статуа ся хоч трохи ушкоджена (руки має відломані) походить із старогрецких часів і есть дуже цїнним памятником грецкої штуки.

ул. Головній в Чернівцях. Журовский вернув в жовтни до дому по чотиролітній службі в маринарці. Обоє удержували від довшого часу любовні зносини, що закінчили ся злочином.

— **Подяка.** Впов. Пан Віцепрезидент і Впов. Члени ц. к. Ради шкільної краєвої зложили місто вінця на домовину бл. пок. О. Тороньского квоту 42 зр. на руки дирекциї ц. к. академічної ґімназиї в користь убогої молодежи сего заведеня, за котрий то щедрий дар всім Впов. Добродіям складаю найсердечнійшу подяку. — *Едвард Харкевич*, директор ц. к. академ. ґімназиї. (Всї рускі часописи просить ся уклінно о повторенє сеї подяки).

Штука, наука і література.

— **Літературно-науковий Вістник,** книжка за марець 1899 року, містить: Із поеми Степана Руданьского: „Цар Соловей". — Із оповідань Вячеслава Потапенка: І. На нові гнїзда, ІІ. Чарівниця. — Із народних мотивів, поезия Уляни Кравченко. — Підпис, фотоґрафія з житя — Василя Стефаника. — Через Днїстер, нарис Константина Сроковского. — Із поезий Жана Мореаса: І. Я втомлена, втомлена дуже, ІІ. Я вояк, що в січи, ІІІ. Хай спадають листки, IV. Ах, сьміймо ся троха!... V. Твої очи погідні, як той спокій. — Ворог народа, драма в пятьох актах — Генрика Ібзена (акти ІІІ—V). Про критиків, гумореска Джерома К. Джерома. — Нові напрями в малярстві, стаття Івана Труша. — Причинок до психольоґії смерти, дра С. С. Ептайна, переклав з нїмецкого Іван Франко. — З житя і письменства (Слово і діло галицких москвофілів) — Осипа Маковея. — Із чужих лїтератур. Сучасні польскі поети, студия Івана Франка. — Хронїка і бібліоґрафія.

— **Дзвінка ч. 5** містить: Хрущі, Стефана Пятки; Самбо, малий Африканець; Думка, Уляни Кравченко; Учені розмови Никольця з татком (Володимир Барвінський), Остапа Макарушки; В послідній лавці, Стефана Пятки: Лист до Руских Дїточок; Оповістка.

Телеґрами.

Прага 10 марта. Президент міністрів ґр. Тун конферував вчера з намістником ґр. Куденгове і маршалком краєвим кн. Лобковичем.

Будапешт 10 марта. До Pest. Lloyd-а доносять з Відня, що на радї кабінетовій дня 7. с. м. ухвалено підвисшити ґажі офіцирів і урядників войскових, і що то підвисшенє буде вставлане до буджету вже на 1900 р.

Гаґа 10 марта. Межинародна конференция мирова відбуде ся 18 мая с. р.

Льондон 10 марта. Times доносить, що правительство хіньске наміряє оголосити залив Санмун вільним портом, щоби в той спосіб попсувати пляни Італії що до винайму того порту на стацию вуглеву.

Переписка зі всїми і для всїх.

☛ Всїх, що прислали питаня і чекають відповіди прошу дуже о терпеливість. Обставини так склали ся, що лиш в маленькій мірі можу відповідати. А що за неодним треба самому походити і поінформувати ся, що иноді одному чоловікови приходить ся досить трудно або й не можливо, длятого ще раз прошу о терпеливість, доки обставини не змінять ся. Рівнож прошу не ставити в однім листі по кілька питань, бо я і без того засипаний так питанями, що при найменшій перешкоді не можу дати собі ради. — З поважанем: *Кирило Кахникевич.*

В. Г.: 1) На практику до почти можете вступити де небудь, але насамперед мусите порозуміти ся з дотичним почмайстром і подати просьбу до дирекциї почт і телеґрафів у Львові — се у нас в краю преці однїсенька дирекция. У Львові при філіях почтових звичайно не приймають до практики, бо там нема часу на то, щоби ще й практиканта підучувати. Тому хто практикує преці нїхто не буде платити; противно, ще він мусить платити і длятого з дотичним почмайстром робить ся умову. Крім практики треба ще й теоретичної науки з книжки, а опісля треба робити іспит. Практика треває звичайно три місяці. Найліпше старайте ся порозуміти ся з якимсь почтмайстром, а той вже Вам скаже, що робити.— 2) Асистенти і канцелісти — то урядники канцелярийні найнизшої ранґи (11-ої, з платнею 800, 900 і 1000 зр.) при всїляких урядах. Поданя о припущенє до практики треба вносити до краєвої дирекциї скарбу. — **Олена з П. в Карл.:** А що-ж ми можемо на то сказати? Повтаряти то, що Ви пишете, не можемо, бо не маємо на то нїякого доказу, впрочім і Ви самі можете помиляти ся. Але то лиш можемо сказати, що як би наші сьвященики самі дбали про долю тих, що можуть по них бути вдовицями і сиротами, то сим певно було би ліпше. На сам фонд вдовичо-сирітский та на поміч держави не треба би спускати. Як би то зробити — о тім далось би богато говорити, але тут не місце до того. — **Івась з над Днїстра:** Чираки роблять ся наслїдком хоробливого переображеня желез потових а лоєвих, а то буває тогди, коли до них дістане ся рід грибка, котрий викликує гнитє. На чираки занепадають найчастійше люди, котрі нечисто коло себе ходять, мало і зле миють ся і дуже рідко купають ся. Дальшою причиною чираків можуть бути злі соки в крови наслїдком якихсь недуг н. пр. золотухи (скрофули), недобра вода до питя, злий і недостаточний спосіб живленя себе і т. д. Чирак буває звичайно твердавим боляком, на котрім вибігає на вершку біла головка, котра по якимсь часі мякне і пукає та випускає материю. Скоро рідка материя збіжить, то в чираку видко т. зв. корінь — густу грудку матерії, котру через осторожне тисненє або стяганє тїла на боки від чирака можна висадити на верх і видобути. Коли кине ся чирак, найліпше приложити теплий оклад з муки льняного насїня, або упечену цибулю, радять також теплу булку з молоком, щоби чирак змяк а тогди скоро би сам не просїв ся, треба єго проколоти або прорізати і випустити материю, промити слабою лїтною водою карболевою і завинути приложивши очищеної вати. Чирак треба доти промивати карболевою водою, доки аж не загоїть ся. Люди, котрим часто і густо викидає на тїлї чираки, повинні дуже чисто держати тїло, часто купати ся і добре живити ся та перебувати в чистім воздусї. — **С. Богдан:** На що Вам аж краківскої школи промислової, коли ту саму службу зробить і львівска ц. к. державна школа промислова. Условія принятя однакові, але треба знати на який відділ: може бути школа підмайстрів (мулярі, теслї, столярі і слюсарі будівельні); школа для промислу артистичного (столярство меблеве, різбарство, токарство, артистичне слюсарство); рисунки і модельованє. Услівя принятя в кождім відділї можуть бути инші; взагалї скінчена 4-клясова школа народна і скінчений 14 рік житя; в школї підмайстрів вписове 1 зр., оплата шкільна 2 зр.; в школї модельованя оплата 5 зр. на рік і т. д. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

суть їх форми, так цїнними суть в їх внутрі роботи з пісківця і мармору. Але хто дивить ся на служницї, коли королева така красна і величава?

Але ще й з сеї плятформи сам Тадж не підносить ся: ще друга нїби відділяє єго від всего нечистого і земского. Та друга плятформа, зроблена цїла з найчистїйшого мармору має по 313 стіп в чотири боки і єсть 18 стіп висока; она вже сама в собі єсть дїлом штуки, так красний на нїй біленький як снїг материял, так благородно виложені єї боки плитами. Звідси аж до золотого півмісяця на вершку високої на 245 стіп головної бані єсть цїлий Тадж з найшляхотнїйшого материялу будівельного, з мармору, котрого білість від тонесеньких синявих жилочок в нїм набирає делїкатного оживленя; такий мармор може заступити хиба лиш дорогоцїнний камінь.

Коли-ж тепер хочеш пити по білих як молоко сходах на ту плятформу, то приходить індийский слуга і обтирає тобі порох з твоїх черевиків, не лиш з верха, але й на підошві. Тамошні, місцеві люди здоймають черевики на сім сьвятім місци. На горі побачиш ся на полискуючій мармуровій площи, з котрої на чотирох єї рогах підоймають ся в гору тонесенькі марморові мінарети. По серединї красує ся мов царица сьвятиня Таджу, величезний осьмиугольник, котрого всї боки суть дуже точно один як другий однаково вироблені, а котрий завершають описані повисше бані. По серединї кождої з єго бічних стїн суть на причуд красні в горі каблукуваті, ідучі через два поверхи отвори брам, що творять осьмигранник; прочі площі стїн поділені на части отворами вікон, котрих делїкатнїйша, затїнена ясність, чудово відбиває ся від прочих, сьвітячих повним сьвітлом зверхних стїн, сьвітлом так ясним, що аж за очи ловить. Чар того сьвітла і єго краски годї описати; понятє може мати о нїм лиш той хто єго видів.

Сподом Таджа іде доокола фриз [7]) з марморових плит, на котрих суть вирізблені з повним артизмом прості але з великим смаком дібрані галузки олеандру, розцвилі тулїпани і лїлії, держані чисто лиш в білій красї материялу. Висше в горі суть запущені в стїну орнаментальні взірці з барвного каміня, котрі дуже поважно оживляють білі площі, але суть так делїкатно і зручно розложені, що цїлість виглядає так чиста, як би на нїй не було нї найменшої плямки.

Коли-ж наконець вступимо до найсьвятїйшої середини сьвятинї, то понад нашою головою видко 80 стіп високу марморову баню безконечно величавої простої великости. Сьвітло, що розходить ся під нею, мусить насамперед переходити через менші забудованя окружаючі внутрішну часть банї, а крім того ослаблюють єго ще два рази віконця з вирізаними в марморі решітками. Лиш сила індийского сонця в спілцї з відбиваючою силою білого мармору, може то пояснити, що тим способом не робить ся тут зовсїм темно. Але тут не темно, лиш якийсь дуже делїкатний сумерк, від котрого чудно легко робить ся на души, окружає нас, а око в короткім часї привикає до него.

(Дальше буде).

[7]) Фризом зве ся взагалї обрамованє — вузкий і гладкий або украшений вузкий а довгий пас, що відділяє одну площу від другої. Мальовані н. пр. стїни в комнатї бувають нераз відділені від себе вузкими пасами иншої барви.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).